

Hektor.

Kyönelesi vaimo kulta sulje,
En mä turhaan miekka vyöllä kulje,
Käessäin on turva Pergamon!
Suojellen pyhyyttä temppeleien
Kaadun, mutta maalleni vapauen
Voitan mennessäni Tuonelaan.

10

Andromake.

Heiluttelevaksi talvituulen
Jätetyin aseisi äänen kuulen,
Sankarsuku Priamon kato;,
Menet missä aurinko ei koitse,
Missä Tuonen virta itkevi saloitse,
Siihen rakkautesi vajoo.

20

Hektor.

Toivoni ja ajatukset kaikki
Tuonen virtahan ne hukutanki,
Rakkauteni en kuitenkaan.
Kuules! sota muurilla jo pauhaa:
Tänne miekka! Tuoni tuopi rauhaa,
Rakkaus ei kuole Tuonelaan.

30

P. H.

145 SKATT PÅ LANDETS HANDEL OCH LANDET.

Saima n:o 40 3.X 1844

40 En korrespondent ifrån Österbotten har benäget upplyst oss om några omständigheter vid utrikes handeln, hvilka på densamma måste inverka desto menligare, ju mindre gynnsamma dess närvarande förhållanden äfven i öfrigt äro. De speciela uppgifter, korrespondenten bifogat, upplysa, huru utlänningen skördar en betydlig del af handelsvinsten äfven på landets exportartiklar.

50 Men förrän vi anföra dem, är det oss en glädje att kunna omtala den harm, med hvilken korrespondenten, ehuru synbarligen sjelf köpman, anser det förhållande, att landets utförselvaror äro naturprodukter, dem utlänningen måste köpa, då deremot införseln »till en stor del består af sådant, som i landet skulle kunna tillverkas.» Ty den inhemska industrins uppkomst beror i icke ringa grad af en sådan patriotisk ifver hos landets handelsstånd; då den inhemska varan alltid lemnar handlanden en mindre afkastning än den utländska. Med rätta anmärker också korrespondenten, med huru stor frihet utlänningen i landets städer utbjuder sina varor, »en frihet, sådan den icke eges ens af inhemska man.» Ty säkert är, att införseln af en mängd lyxartiklar och Nyrnbergarkram härförutan vore vida ringare, äfvensom att större

svårigheter för utlännigen vid utpränglandet af hans varor skulle verka befordrande för den inhemska industrin.

Emellertid borde utlännigens drift att på ort och ställe afsluta köp och ombesörja sina affärer hafva väckt den Finska handlandens håg att följa hans exempel. Men med få undantag lemnar denne äfven sin export i utlännigens händer. Han får hålla till goda med, hvad en utlänsk kommissionär förklarar för varans gängse pris, med det mått, till hvilket denne bestämmer dess belopp, och med hvilken värdering af dess beskaffenhet, han behagar anställa. För detta sitt förtroende taxeras han till en mängd utgifter, hvilka tära af den ännu öfriga behållningen, och utlännigen skulle väl vara en Aristides i rättrådighet, om han ansåg en sådan tröghet och godtrogenhet förtjena något bättre än att gnaga på de ben, af hvilka han redan tagit köttet.

Huru härvid tillgår finner man af ofvan åberopade uppgifter, hvilkas innehåll är följande:

År 1843 afsändes ett med tjära lastadt fartyg på England. Korrespondenten egare af en tredjedel i lasten, hvilken andel efter lossning och vräkning uppgafs till 887 1/2 tunna, hade vändt sig till förut anlita kommissionär, sålde till honom denna tredjedel på sex månader och godtgjordes härföre med 561 Pund Sterling. Tull och öfriga omgälder beräknades till pund 25-10-6 d. och kommissionärsarfvodet som följer:

Ränta för 6 m. å P. St. 25. 10. 6. d... 15-4 d.

Courtage 1/2 P. C.

Bankkomiss. 1/4.

Provision 3.

Decredere 1.

P. C. 4 3/4 å 561 gör 26-12-11.

Brefporto, stämpel cet. 3-16-5.

S-a P. St. 31-4-8 d.

Läggas nu härtill afgifter å kontokurant räkningen P. St. 1-14-8 d. samt af säljaren erlagdt porto för kommande och afgående bref 8 Rub. 36 kop. S:r., hvilka vi utföra med P. St. 1-6-9 d., så utgör summan af dessa afgifter Pund Sterling 34-6-1 d. eller ungefär 214 Rubel Silfver.

Antager man nu, att för öfriga tvåtredjedelar af lasten blifvit erlagd en lika summa, så finner man, hvad för en medelmåttig stor skeppslast erlägges till utlännigen endast såsom kommissionärsarfvode och försäljningsprovision; hvarvid bör ihågkommas att tull och hamnumgälder, vräkarelönen o. s. v. på den utländska orten icke höra hit, utan utgöras särskildt och t. ex. ingå i ofvan upptagna P. St. 25-10-6 d. Afräknar man brefporto, med hvad mera, som äfven utan kommissionär till en del måste erläggas, och upptager dennes inkomst till endast 6 P. C. af varans värde på utländsk ort, så har t. ex. Österbotten endast för dess år 1843 utskippade tjära betalt i kommissionärsafgifter ungefär 20 000 R:1 S:r. Enligt en lika räkning, och då brutto inkomsten på utländskt ort, för att betäcka hafda utgifter och ännu lemna någon behållning, torde böra upptagas 100 P. C. högre än varans värde å utskippningsorten, betalar landet å dess utförsel årligen i samma ändamål ungefär en *million* Rubel Banco Assignationer till utlännigen. Omkostnaderna för införseln torde också vara föga mindre. Detta förefaller otroligt, men har sin riktighet, om ofvan uppgifna faktum är pålitligt. Och vi hafva intet skäl att betvifla detsamma.

Följer man den anvisning, det innebär, så synes tydligt, att åtminstone 2/3 delar af utgiften kunnat såsom onödiga inbesparas. Ty en 3 å

4 veckors resa till England öfver Stockholm, Lübeck och Hamburg skulle med besparing verkställd icke hafva kostat den ifrågavarande lastens egare öfver 200 R:1 S:r, d. ä. kommissionärsarfvodet för tredjedelen af lasten. Hans behållning hade dessutom varit det högre pris, han kunnat betinga sig för sin vara, bättre pris å retourlast eller förmånligare uppgörande af en frakt samt de för denna affär inbesparade arfvoden. Längre och kostsammare resor skulle kanske medtaga hälften så mycket, som kommissionärens uppbörd utgör. En sådan drift och omtanka hos landets handlande skulle dock alltså betalas detsamma med en säker besparing af en million Rubel, och dessutom skulle vinsten blifva densamma, som hvar och en kan påräkna, då han sjelf sköter sina affärer, istället för att öfverlemna dem åt annan man, hvilkens beteende icke är underkastad någon kontrol; att icke tala om vinsten af bildning och erfarenhet i yrket.

Men för detta ändamål skulle fordras icke blott drift och omtanka utan äfven stundom några kunskaper, som icke alltid anträffas hos landets handlande, och framförallt oberoende af utlänningens penningar och godtycke. Ty den skuldsatte och blott genom kredit hos utlänningen bestående köpmannen kan icke unnandraga sig några prejerier.

146 OM TIDNINGSPOLEMIK.

Saima n:o 41 10.X 1844

Mängden af människor plågas oändligen af allt, som störer dess goda ro. Huru skulle en patron, som med sina sex böcker i Euklides (med unnan tag af »bristerna»), eller med sina 20 Davids psalmer kommit sitt lif välbehållen fram och dertill varit sin omgifnings ljus, eller den, som funnit att statsvetenskap läres ur några romaner af Paul de Kock, eller den, som kan köpa tjäran och sälja nålar på förfädrens vis – huru skulle alla dessa, vid fulla fat icke älska det bekväma lugnet? Hvertill gagnar dem allt detta prat om högre upplysning, om förbättrad industri, om nationallitteratur och allmän opinion? Äro de icke upplysta? Sköta de icke sina affärer? Veta de icke hvad Mehemed Ali gör, och hvad Kejsarn i Marokko tänker, hvad smöret kostar i Åbo, och hvem som fått pastorater öfver hela landet, att en kanna kalk gör tre kvadratfot jord fet, och att Strauss skrifvit en ogudaktig bok, att det finnes en klok man som heter Peel, och att den, som råkar vara vriden, blott behöfver klifva upp i ett träd och med hufvudet förut kasta sig ned derifrån för att blifva lika slug, som alla andra? Och hvem ger dem för en lumpen styfver allt detta vetande om verdens gång? Hvem annan än tidningarne? Kunna dessa icke dermed fortfara i god ro? Hvertill nya påståenden, yrkanden på något bättre; och framförallt hvertill polemik och tidningsgräl?

Man säger väl: »dessa frågor äro orättvisa; det gifves bland denna mängd dem, som i Tidningarne önska finna uppmärksamheten väckt på det andligen och lekamligen gagneliga, som helst läsa resonnerande uppsatser i fosterländska ämnen.» Visserligen. Skulle icke dessa finnas, skulle säkert aldrig något matt försök af Tidningarne i den vägen göras. Men deras antal är vanligen icke större än de vetenskapligt bildades. Och den publiken förmår icke upprätthålla en Tidning, hvars pris är tredjedelen af vanligt boklädspris. Det är dessutom icke för egentligen vetenskapligt bildade en Tidnings ledande artiklar finnas till. De kunna